

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Z glavo skozi zid.

Nedeljski »Slovenec« je poročal, da se je vršilo v nedeljo v Kočevju zborovanje interesentov za Musilovo progo Kočevje—Brod ob Kolpi. Med drugim so se po »Slovencu« udeležili zborovanja poslanec Slovenske ljudske stranke Škulj, knez Auersperg, industrijalec Kajfež, predsednik Kranjske hranilnice Dragotin Hribar, dvorni svetnik Šuklje, predsednik Trgovske in obrtniške zbornice Ivan Knez, generalni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe Skubic in še več gospodov.

Zborovanje se je vršilo ravno isti dan, ko je izšel v »Jutarnjem listu«, ki je v najzgodnejših zvezah z Radičevsko stranko, članek pod naslovom: »Železniška zveza Slovenije z morjem s stališča hrvatskih interesov«. Konec tega članka se glasi: »Zato pozivljamo hrvatske ministre, da se z vsem ognjem zavzamejo, da se zveza Slovenije, že določena v omenjenem zakonu (Blairovo posojilo) čim prej in v polnem obsegu ustvari, ker samo ta odgovarja hrvatskim interesom. Tako edino upravičeno zvezo Slovenije z morjem tvorijo proge: Kočevje - Stari trg - Lukovdol - Vrbovsko - Srbske Moravice, zatem Savinja - St. Janž in končno Črnomelj - Vinica - Lukovdol.« »Jutarnji list« in ne izdajmo nobene tajnosti, če rečemo, s tem tudi HSS je odločno za Klodič-Horvat. Kavčičevo progo — gospodje pa, ki so se v nedeljo zbrali v Kočevju skoraj demonstrativno za Musilovo progo.

Vprašamo: komu v korist? Življenjski interes Slovenije je, da dobimo čim prej zvezo Slovenije z morjem. Po težkih bojih je bilo doseženo, da je bila uzakonjena proga, ki so jo izdelali naši najboljši strokovnjaki edino z ozirom na interese vse Slovenije in za katero se je vsa Slovenija izrekla s plebiscitom, doseženo je bilo sedaj to, da se je za to progo javno izjavilo tudi glasilo HSS in akceptiralo to progo kot edino, ki odgovarja hrvatskim interesom, sedaj pa pridejo nekateri gospodje in se ne boje zaigrati vse te uspehe ter demonstrativno zahtevati, da se prične graditi Musilova proga!

Razumemo, da hoče to doseči knez Auersperg, tudi stališče g. Kajfeža razumemo in ne čudimo se, če je bil v Kočevju tudi g. Šuklje, ki je po lastnih besedah »zateleban« v Musilovo progo, toda s kakšno pravico se izrekajo ostali za Musilovo progo?

Ali je SLS res samo zastopnica krajev okoli Musilove proge in Auerspergovih gozdov? Ali ji res ni mar vse ostalo prebivalstvo Slovenije, vsa Stajerska, vsa Dolenjska, ki pride s Klodičevsko progo do zveze z morjem, dočim ji Musilova proga tega ne da? Kako se more vmešavati Trgovska in obrtniška zbornica v ta spor? In kaj išče tu končno zastopnik Trboveljske premogokopne družbe. Vsaj je končno iz Trbovelj preko St. Janža in Črnomlja vse drugačna zveza z morjem, kakor pa iz Trbovelj preko Ljubljane in Kočevja! Ali pa si Trboveljska domišlja, da nam ona ne bo samo komandirala cene premoga, da ne bo osvajala samo naše denarne zavode, temveč da bo še diktirala, kje naj bo zveza Slovenije z morjem! Naj bo Trboveljska še tako močna, njena palača še tako impozantna in njeni milijoni še tako številni, glede zveze Slovenije z morjem pa bo odločeval samo slovenski narod skupno s hrvatskim in srbskim. In proti temu narodu je tudi moč Trboveljske premajhna, kar so gospodje te dni že spoznali in o čemur se bodo še temeljiteje prepričali. Ne v politiki in ne v gospodarstvu ni mogoče z glavo skozi zid. Zaradi kneza

Stjepan Radić o sporazumu in ženevskem protokolu.

Pariz, 15. septembra. V današnji številki »L'Europe nouvelle« izide izjava St. Radića o sporazumu. V tej izjavi pravi St. Radić, da so Hrvati s sporazumom dosegli rešitev vseh onih vprašanj, ki so jih delila od Srbov. Najprej smo očistili teren za sporazum in nato definirali praktične modalitete za sodelovanje. Nikdar nismo hoteli avtonomije s separatističnim ciljem, ker tudi Hrvati in Sr-

bi imajo iste ideale in skrbí ter se medsebojno izpopolnjujejo. Glavna naša naloga je ureditev prometa, zboljšanje fiskalnega režima in dovršitev parlamentarnega ustroja za okrepitev narodne suverenitete. Kar se tiče dela Zveze narodov, sem absoluten pristaš ženevskega protokola. Definicije Macdoland in Painleveja so najboljše in v vsakem oziru dovršene.

Trgovinska pogodba z Avstrijo stopi jutri v veljavo.

Beograd, 15. sept. Po izmenjavi pism med našo in avstrijsko delegacijo stopi trgovinska pogodba z Avstrijo jutri, 16. t. m. v veljavo. Pogodba vsebuje tarife, spis našega izvoznega blaga v Avstrijo in uvoznega blaga iz Avstrije ter pripadajoče carine. Poleg pogodbe je podpisan tudi zaključni protokol z izjavami naše oziroma avstrijske delegacije. Te

izjave tvorijo sestavni del pogodbe. Daje je podpisan sporazum o živinskih boleznih, o odredbah glede desinfekcije železniških vagonov in ladij, o obmejnem prometu, o cestah, potih, mostovih, ribolovu, o izkoriščanju vodnih sil in o turističnem prometu v obmejni coni med SHS in Avstrijo.

Vprašanje novih železnic.

Beograd, 15. septembra. Gospodarski krogi se zelo zanimajo za zgradbo novih železniških prog. Že sedaj se grade brez posebnega investicijskega posojila proge: Štip-Kočane, Niš-Prokuplje in Beograd-Obrnenovac. Poleg tega pa se namerava obenem z gradnjo železniške zveze Beograda z morjem pričeti tudi zidati predor skozi Ivanplanino. Tudi dela na progi Kragujevac-Kraljevo-Raška se bodo nadaljevala. Gospodarski krogi so mnenja, da treba misliti tudi na zgradbo unske železnice, ki bi bila največje koristi za vzhodne kraje naše države, ker bi bila normalna zveza Beograda z morjem, Splitom in Šibenikom. Tudi zveza z Zagrebom bi bila s tem skrajšana za 50 km. Zveza Beograda in vseh postaj vzhodno od Sunje pa bi bila skrajšana

za 200 km. Proga Beograd-Split bi bila dolga 680 km, preko Dubice in Kostajnice le 660, dočim je danes iz Beograda do Splita 870 km. Beograd bi bil enako oddaljen od Splita, Sušaka in Soluna. Beograjski krogi hočejo, da se ta proga, ako pride do investicijskega posojila, na vsak način zgradi in da ima isto važnost ko jadranska proga. Na ta način da bi se izognilo hibam, ki so se zagrešile leta 1921 s prvim posojilom. — Dočim torej beograjski gospodarski krogi intenzivno delajo, da dobi Srbija nove železnice, smatrajo nekateri naši krogi za najvažnejše, da s trdovratnim vztrajanjem na Musilovi progi otežkočijo realizacijo zveze Slovenije z morjem. Ali res še ne bo te škodljive igre konec?

HRVATSKO-SLAVONSKO GOSPODARSKO DRUŠTVO.

Beograd, 15. septembra. Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je razvila po referatu dr. Krajača živahna diskusija o Hrvatsko-Slavonskem gospodarskem društvu v Zagrebu, ki dolguje državi več milijonov dinarjev in ki so ga tako nesrečno vodili samostojni demokrati. Na sejo so bili pozvani tudi generalni direktor Narodne banke dr. Novaković in komisar omenjene družbe dr. Čimić. Definitivnih sklepov ni bilo. Stvar bo treba vsestransko proučiti. Zadeva bo končno rešena šele takrat, ko bosta zbrana ves ministrski svet in narodna skupščina.

URADNIŠKE IZPREMEMBE.

Beograd, 15. sept. Pomočnik pravnega ministra Milivoj Skrandželić je imenovan za kasacijskega sodnika v Beogradu. Inspektor pravnega ministrstva Čeda Stamenković je vpokojen.

POTOVANJE PRINCA PAVLA.

Beograd, 15. sept. Včeraj ob 2.40 sta odpotovala v Benetke princ Pavle in princezinja Olga s svojim spremstvom. Kneževska dvojica potuje nato v Washington. Njunemu potovanju pripisujejo političen pomen.

Auersperga ne more Slovenija izpustiti iz rok tega, kar je dosegla. In če mislijo nekateri, da jim tega ni treba upoštevati in da mora njihova obveljati tudi, če je to v škodo celote, potem si naj tudi pripišejo posledice sebi.

MUSLIMANSKO GLASILO BEŽI PRED CENZURO V BEOGRAD.

Sarajevo, 15. septembra. Na seji centralnega odbora JMO je bilo sklenjeno, da bo »Dnevnik« radi prestroge sarajevske cenzure izhajal odsedaj v Beogradu. V Sarajevu bo izhajal »Novi Glasnik JMO« kot strankino glasilo. Urejeval ga bo g. Fehim Spaho, brat dr. Spahe, ker dr. Šefkija Behmen ni hotel več sprejeti uredništva. Včeraj so odpotovali iz Sarajeva skoraj vsi poslanci in člani centralnega odbora.

DR. SUPERINA OBOLEL.

Beograd, 15. septembra. Minister pošte in brzojava dr. Superina je lahno obolel. Po nasvetu zdravnikov mora nekoliko dni ostati v sobi.

POSŁANIK ŠEBA PREVZEL ZOPET SVOJE POSLE.

Beograd, 15. sept. Češkoslovaški poslanik Šeba se je vrnil v Beograd in prevzel svoje mesto. Posejil je pomočnika zunanjega ministra Markovića in z njim delj časa konferiral o situaciji.

KONFERENCA RADIČEVCEV.

Beograd, 15. septembra. Včeraj sta prispela v Beograd podpredsednik HSS Predavec in inž. Košutić. Popoldne sta konferirala v klubu z min. Pavlom Radičem in Bačinićem. Razpravljali so o strankinih zadevah.

SOMATOLOŠKI KONGRES NA REKI.

Reka, 15. septembra. Včeraj se je vršil tukaj somatološki kongres, na katerem je bilo navzočih nad 100 zdravnikov.

Zasedanje Zveze narodov.

Ženeva, 15. septembra. Nadaljevala se je debata o resoluciji španskega delegata Quinonesa de Leon. Kot prvi je govoril madžarski delegat grof Apponyi. Opravičeval je svojo vladu, ki da ni ratificirala ženevskega protokola samo zato, ker je padla v Angliji delavska vlada in je njena naslednica bila proti protokolu. Nato je pričel razlagati Apponyi svoje priljubljene stavke o krivicah, ki da so bile storjene Madžarski in slično. Zeli, da Zveza narodov prične pripravljati razorožitveno konferenco. Glasoval bo za predloženo resolucijo. Za njim je govoril bolgarski delegat Kalfov in se deklariral za ženevski protokol. Tudi on bo za resolucijo glasoval. Plenarno zasedanje je bilo nato zaključeno in se danes nadaljuje.

Ženeva, 15. septembra. Na seji komiteta za higijeno so delegati Anglije in dominijonov protestirali proti prevelikim kreditom in zahtevali, da se stroški zmanjšajo. V imenu jugoslovenske delegacije je govoril dr. Avramović, ki se je zahvalil angleškemu industrijalcu za njihovo dosedanje podporo. Poudaril je, da se morajo obdržati krediti na isti višini, zlasti pa krediti za malarijo. Komisija je predlog sprejela in odobrila kredite za Dalmacijo, kjer prebivalstvo silno trpi od malarije.

CANKOV IŠČE ZASLONBO.

Sofija, 15. sept. Potovanju g. Cankova v Švico pripisujejo poseben političen značaj. Cankov se bo v Ženevi sestal z zastopniki Male antante. Stopil bo v stik s Pašićem, s katerim bo razpravljaj o vprašanju odnošajev z Jugoslavijo. Posetil bo tudi rumunskega zunanjega ministra Duco, da se bo pogajal o trgovinski pogodbi z Rumunijo.

PRED RAZPUSTITVIJO ČESKO-SLOVAŠKEGA PARLAMENTA.

Praga, 15. sept. Med vladnimi strankami je bil po dolgotrajnih posvetovanjih dosežen sporazum. Parlament se sestane sredi tega tedna h kratkemu zasedanju, da reši državni proračun za leto 1926, uradniški zakon, pooblastilni zakon, da sme vlada sklepati trgovinske pogodbe in volilni zakon. Nato se parlament razpusti ter razpišejo volitve, ki se bodo vršile začetkom novembra. Volilni red bo le malo izpremenjen. Volitve bo vodila sedanja vladna koalicija.

PORAZ IN ZMAGA ABDELKRIMA.

Pariz, 14. sept. »Temps« poroča, da je francoska vojska osvojila libansko gorško sleme, ki je bilo eno glavnih rifanskih oporišč. Ko je svoje dni osvojil Abdelkrim to sleme, je označil ta uspeh kot največjo zmago.

Tudi z ostalih sektorjev francoske fronte se poroča o uspehih.

Manj srečni pa so Španci. Rifanski napad v smeri proti Tetuanu je popolnoma uspel in ni dosti manjkalo, da bi se boj razvil za sam Tetuan.

VELIKANSKA POVODENJ NA KITAJSKEM.

Berlin, 15. septembra. Po vesteh iz Tientsina je v provinci Fantum reka Hoangho izstopila iz struge in poplavlila ogromno površino. Okoli 1000 vasi je pod vodo. Nad 3000 ljudi je utonilo.

VPRAŠANJE CARINE NA TISKOVNI PAPIR.

Beograd, 15. sept. Sklicana je konferenca pristojnih ministrstev in interesentov, na kateri bodo razpravljali o carini na tiskovni papir.

Alfa:

O fuziji HSS z radikalno stranko.

V radikalni stranki se v najnovejšem času pojavljajo težnje za združitve s HSS v enotno stranko. G. Jelenić je na shodu v Križevcih izjavil, da si stavi kot politični ideal doseg tega cilja. G. Pašić je, kot se sliši, pri zadnjem obisku našega notr. min. v Evianu izrazil željo, da se poenostavi naše notranjepolitično življenje s formacijo dvo-ali trostrankarskega sistema, za kar je po njegovem mišljenju sedaj nastopil čas. Nasproti tem tendencam na srbski strani, če moremo tako reči, pa hrvatsko časopisje odločno odklanja misel na tako eventualno fuzijo obeh naših najmočnejših strank in iz tega moremo sklepati, da je tako tudi mišljenje vodstva HSS.

Po tem mišljenju namreč čas za likvidacijo plemenskih strank še ni prišel. Treba ostati še nadalje v dosedanjih mejah, dokler razvoj sam ne dovede do drugačne orientacije. In gotovo je res, da bodo plemenski vplivi v naši notranji politiki igrali še veliko vlogo in da bo treba še marsikako zapleteno vprašanje ravno na tej bazi rešiti.

Praktični razlog, da si take trenutne fuzije HSS ne more zaleteti, je že v tem, da je HSS kot plemenska stranka doslej ravno iz tega naslova črpala velik del svoje politične moči in je temu tudi še danes tako. Kot legalna zastopnica Hrvatov ima pravico do sovdstva na državnih poslih, ki se brez Hrvatov ne daje uspešno voditi. To je prednost HSS kot plemenske stranke, ki bi pri eventualni združitvi z radikalno odpadla; medtem ko je veliko vprašanje, ali bi odpadlo tedaj tudi legalno zastopstvo srbstva za radikalno stranko. Kajti srbstvo reprezentirano po svoji večini v radikalni stranki — ni s sporazumom izvedlo takega preokreta v svoji ideologiji, kot hrvatsko. Nasprotno, ideologija radikalne stranke se je s sporazumom poživila in pomladila, ker je prodrla. V fuzionirani stranki pa bi gotovo tudi za dolgo dobo bodočnosti ne bilo mogoče izbrisati razlik med obema doslej tako nasprotnima faktorjema. Kajti s sporazumom so Hrvatje ostali Hrvatje, kot so bili doslej, kar je sama zagrebška »čisto v separatističnem duhu vodena« proslava tisočletnice hrvatskega kraljestva pokazala. In ako bi pri takem stanju stvari v novi stranki predominiralo srbstvo — in tudi Srbi so ostali po sporazumu Srbi najmanj v isti meri kot doslej — je veliko vprašanje, ali bi HSS zmogla še drugič tak okret in se ne bi Hrvatje obrnili h kakim drugim

plemenski, strogo hrvatski stranki, ki bi v slučaju takega »posrbljenja« HSS dobila zopet novih napadnih možnosti. In prav verjetno je, da bi v novi stranki prevladala radikalna stranka in nje ideologija. Kajti ne glede na to, da je številčno močnejša — in tudi v strankinem aparatu odloča brezobzirno večina — ima tudi izredno veliko število nad vse nadarjenih, izobraženih in izkušenih politikov, v čemer ji HSS do danes še ni dosegla. V slučaju spora ali zopetne cepitve — kajti vsaj grupaciji bi verjetno ostali dve kot so še v demokratski stranki po združitvi a prečeni — bi v vsakem slučaju pridobila radikalna stranka in izgubila v vsakem slučaju le HSS. Kajti legalnega zastopstva hrvatskega ne bi mogla pridobiti nikdar več, ker bi bila po taki zvezi za Hrvate kot kmetiška stranka kompromitirana. Radikalna stranka pa bi po taki oslavitvi hrvatske misli — če smemo tako reči — gotovo pridobila. Poleg tega je jasno, da je za slabše vedno riskirano iti v zvezo, o kateri se ne ve, kako bo končala. Disidenti so v radikalni stranki doslej še vedno čudovito slabo odrezali. In kaj, če nastane prezgodnja zveza kot med Davidovičevim demokratsko stranko in sedanjimi samostojnimi demokrati, ki se vleče in vleče skozi leta, nesposobna za življenje radi prevelikih temeljnih razlik, dokler v veliko škodo in ob najneugodnejšem trenutku ne razpade? HSS bi s tako zvezo mnogo preveč tvegala in zato se je brani.

Protivrednosti oziroma pridobitve in ugodnosti, ki bi za HSS s tako fuzijo nastale, ne otehtajo tega rizika. Da bi g. Stefan Radić osebnost zavezoval tudi srbskega seljaka, je mogoče. Toda istotako mogoče je, da mu strankin aparat tudi potem kot osebi prepove, da laže to, kar mu že danes prepoveduje kot šefu druge stranke, n. pr. prodiranje in propagando v Srbiji. In končno stranke in ideje prežive osebe in če še tako svoji stranki vtisne svoje obilježje.

Tudi je vprašanje, ali bi v notranjih bojih, ki jih vsaka stranka stalno preživlja in prav posebno še velika in ki so najboljši znak njene življenske moči, prevladalo stališče stanovske kmetičke stranke in ali bi bilo sploh mogoče okreniti stranko tudi le malo v tem pravcu. Neki srbski radikalni poslanec, ko je videl g. Stefana Radića ob prihodu v Beograd, se je baje izrazil: »E, nije on nama seljacima opasan, ali opasan je čaršiji.« Kdo ve, kdo bo zmagal? (Konec prih.)

Politične vesti.

— Prazne nade. Naš mladinski tisk skuša izrabljati dejstvo, da še niso izvršene gotove uradniške izpremembe, v agitacijo proti stabilnosti sedanja vlade. Mladinski popoldnevnik se je celo povzpelo do trditve, da bo Pašić po svojem povratku vse na novo premotril in tedaj — bogzna, kaj da se more zgoditi. Na vse te sanjarije in deloma tudi zavedne sleparije je odločno in temeljito odgovoril »Jutarnji list«, ki pravi, da je sedanja vlada tako trdna, po številu in homogenosti, kakor še ni bila dosedaj prav nobena vlada. Tudi ni prav nobenega vzroka in niti povoda, da bi se sedanja vlada razširila ali zamenjala s kako koncentracijsko vlado. Glasovi o fuziji radićevcev z radikali so sicer neutemeljeni, vendar pa so bližje resnici, kakor glasovi o needinosti med radikalno in HSS. — Nade na izpremembo vlade so torej čisto brez podlage in čas bi bil, da bi tudi zapeljani volilci SDS to spoznali. Bo to samo njim v prid, čeprav bo to seveda za generale neprijetno. Toda kaj je važnejše!

— Kako je porasel ugled naše države v Zenevi, o tem poroča Mita Dimitrijević v »Samoupravi« sledeče: Zanimanje za našo državo in za našo delegacijo je v tem zasedanju (Zveze narodov) vidno naraslo. Naša država predstavlja po mnenju tukajšnje javnosti popolnoma konsolidarno državo brez notranjih streslajev in konfliktov in na stalni poti napredovanja. Niti ena vlada niti v eni državi se ne opira na tako jako in solidno parlamentarno večino, kakor je to slučaj z našo državo. Še pred kratkim je preveč izrabljan srbsko-hrvatski spor je povzročil v krogih naših mednarodnih prijateljev ali neprijateljev pretirane interpretacije. Sedaj je tako hitro in tako bratsko likvidiran spor povzdignil našo državo še za eno stopnjo v obeh vseh mednarodnih faktorjev. To se je jasno videlo na prvem zboru Zveze narodov. Kazalo je, da se bo manifestirala povišana pažnja do naše države in izvolitvi dr. Ninčiča za predsednika VI. zasedanja Zveze narodov. Razlogi gotovega poslovnega značaja (Italije) so v zadnjem trenutku na predlog Anglije izpremenili to kombinacijo. — Nikjer se ne vidi bolj jasno, kakor na sejah Zveze narodov, koliko je katera država v mednarodnem pomenu pridobila ali izgubila. Treba je veliko modrosti, mnogo političnega takta, da se ohrani doseženo stopnjo med narodov, pa še več modrosti in takta je potrebno, da se to stopnjo dvigne. Mi se moramo veseliti, da se stopnja naše države na zasedanjih Zveze narodov vedno bolj dviga in njen ugled vedno bolj utrjuje. — Tako je sporazum vedno bolj viden dokaz koristi za državo in zato je tudi brezuspešen trud onih, ki mislijo, da bodo z nasprotovanjem sporazumu politično pridobili. Nasprotno je vedno bolj jasno, da bo vsak zaigral svojo pozicijo in da jo je zaigral, kdor nasprotuje velikemu delu sporazuma.

— Kako sodijo radikali o stališču HSS na hrvatskem. »Samouprava« piše: Naši listi so poročali, da je odnesla pri obilinskih volitvah na Hrvatskem HSS z 90% volilcev zmago. V velikem seljarskem brumu in v licitaciji Hrvatske zajednice, disidentov in frankovcev si je dobro to zapomniti, ker se je izkazalo, da je ostala hrvatska fronta nedotaknjena. In ker se ve, da je ta fronta za narodni sporazum Hrvatov in Srbov, potem je jasno, da se morajo nahajati nasprotniki sporazuma tudi — po »mišljih luknjah«. — Dostavka k temu komentarju menda ni treba.

— Propadajoča SDS. Vsa samostojno demokratska organizacija v Dolnji Stubici, z odborom in vsemi člani, je izstopila iz SDS in vstopila v radikalno stranko. Isto je storila tudi samostojno demokratska organizacija v Gornji Stubici. — Ni čuda, če je g. Pribevičev tako divji na svojih shodih, da pride potem med volilci do krvavega spopada, kakor se je to zgodilo v Gračacu.

— Razorožitev še daleč. Na zasedanju Zveze narodov je predložil španski delegat Quiñones de Leon sledečo kompromisno formulo: »Mirovni ideji globoko udani zbor je prepričan, da je najnujnejša zahteva trenutka obnove medsebojnega zaupanja med narodi. Zasedanje Zveze narodov konstatira znova, da je napadalna vojna mednarodni zločin. Zbor jemlje na znanje izjave, kakor so bile podane pred svetom Zveze narodov glede protokola o mirni ureditvi mednarodnih sporov, enako jemlje na znanje tudi dejstvo, da navedeni protokol ni bil do danes od zadostnega števila držav ratificiran, da bi se ga moglo takoj izvajati. Zbor odobrava prizadevanje nekaterih narodov za pospešitev tega vprašanja potom medsebojnih garancijskih dogovorov, ki so sestavljeni v duhu Zveze narodov in so v soglasju z načeli protokola (arbitraža, varnost, razorožitev). Zbor konstatira, da ni treba, da bi bili ti dogovori omejeni na ožje ozemlje, temveč morejo obsegati ves svet. Zbor želi, da bi svet Zveze narodov te dogovore po njih predložitvi proučil in poročal VII. zasedanju Zveze narodov o napredku, ki je bil s temi dogovori dosežen za splošno varnost in mir. Zbor se znova obvezuje, da bo deloval za obnovo miru in sicer potom sigurne metode: razsodišče, varnost in razsodišče in vabi zato svet Zveze narodov, da pripravi razorožitveno konferenco, kakor hitro bo mnenja, da so dani zadovoljivi pogoji, kakor so določeni v resoluciji z dne 14. marca t. l.«

— Beneš o resoluciji. Po prečitaniu resolucije je povzel besedo dr. Beneš in izjavil, da bo češkoslovaška delegacija glasovala za resolucijo, čeprav je ratificirala ženevski protokol. Ne more pa tega storiti z veseljem srcem, ker je z odložitvijo protokola odložena tudi definitivna rešitev miru. Razorožitev se bo sedaj zelo težko izvedla in medsebojni garancijski dogovori držav bodo zelo zavlekli vse vprašanje. Toda končno je to le druga metoda, dolgotrajnejša sicer, ki pa more vseeno privedi k cilju. S protokolom se je hotelo doseči takoj končno rešitev. Sedaj pa bo treba čakati, da se bodo posamezni dogovori privlekli tako daleč, da bo mogoče na podlagi njih izdelati nov protokol. Splošna koncepcija protokola, njegov pogum in njegova konstrukcija, vse to je bilo nekaj veličastnega in je vsebovala načela dosedaj nepoznane mednarodne morale. Kdor želi univerzalnost Zveze narodov, se mora poslužiti tudi univerzalnih sredstev proti pretečim nevarnostim. Toda treba se sprijazniti z dejstvi in zato bo kljub temu glasoval za resolucijo Quinonesa.

— Ravnovesje v francoskem proračunu. — Caillaux je predložil proračun za leto 1925. Izdatki so proračunjeni na 36.039 milijonov, dohodki pa na 36.172 milijonov frankov. Presežek bo dosežen z novimi davki, ki bodo dali 3440 milijonov frankov. Ti novi davki bodo dobljeni s poviškomo dohodnine in davkom na imetje. Prizadeži bodo z novimi davkom samo bogati sloji.

XXXVI. GLAVNA SKUPŠČINA »DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA« V BREZICAH.

V nedeljo so si nadele Brežice praznično obleko. Vse mesto je bilo v zastavah in zelenju. Samo par največjih fanatikov ni okrasilo svojih poslopjij ter je ignoriralo od 36 glavnih skupščin »Družbe sv. Cirila in Metoda« prvo, ki se je vršila v prijaznem mestecu, kjer je bila za časa bivše Avstrije, ko so nam gospodovali Nemci in nemškutarji vsaka prireditelj tega narodnoobrambnega društva nemogoča.

Obisk od zunaj sicer ni bil bogve kako imponanten, ker železniško ministrstvo iz neznanih in neumljivih razlogov udeležencem ni dovolilo polovične vožnje — tem prislejši pa je bil sprejem, ki ga je priredilo udeležencem domače prebivalstvo in za katerega gre glavna zasluga županu dr. Zdošek in odboroma brežičkih podružnic C. M. družbe. Ko so skupščinarji na kolodvoru izstopili, so jih prijetno presenetili brezplačni vozovi, ki so jim jih dali na razpolago neznani zavedni dobrotniki.

Po predhodnem zaupnem zborovanju v poslopju meščanske šole se je pričela ob 11. uri v Narodnem domu XXXVI. Glavna skupščina. Otvoril jo je prvomestnik vladni svetnik Andrej Seneković. Pozdravil je zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti, srezkega poglavarja vladnega svetnika dr. Gregorina, sodnega predstojnika dr. Hočevarja, mestnega župana dr. Zdoška, gospo Svetčevu, zastopnike vseh korporacij itd. Nato je govoril o pomenu D. C. M. So ljudje, ki mislijo, da je v novi državi D. C. M. nepotrebnost. To mnenje je pa napačno. Pred vojno so namreč dobivale gotove obmejne šole bogate podpore od raznih nemškonalcionalnih, oziroma madžarskih društev, katerih cilj je bil ekspanzija na našo škodo, germaniziranje, oziroma pomadžarenje naših ljudi, prodiranje v našo narodno posest. Te šole moramo sedaj mi podpirati, ako nečemo, da se nam ljudje odtujijo. Nato se je spominjal prvomestnik do lanske leto umrlih družbinih sodelavnikov, podpornikov in prijateljev. Našel je volila, ki so jih zapustili družbi lanske leto umrli dobrotniki: Jakob Trpine v Ljubljani (250 Din), dvorni svetnik Kolenc v Graecu (735 Din), Anton Vilfan na Ježici (250 Din), Fr. Bernik v Selcah (500 Din), ga. Ana Zanier v St. Pavlu (500 Din), Ivan Zure v Semiču (250 Din).

Prvomestnikovemu govoru so sledili pozdravni govori. Govorili so: V imenu velikega župana ljubljanske oblasti vladni svetnik dr. Fr. Vidic, v imenu obeh domačih podružnic ravnatelj podružnice Kreditne banke Počučar, čigar ga. soproga je poklonila prvomestniku in ge. Podkrajškovi šopke s trobojnicami, v imenu mesta pa župan dr. Zdošek.

Naslednji govornik je bil družbin tajnik Janko Mačkovšek, ki je podal poročilo o delovanju D. C. M. v preteklem letu. Delovanje je bilo aktivno in uspešno. Družba se je bavila zlasti s študijem manjšinskih problemov. V ta namen je ustanovila arhiv in knjižnico, ki se vedno bolj izpopolnjujeta. Nato je podal govornik obširno poročilo o žalosnih razmerah, v katerih se nahaja naše narodno šolstvo v Julijski krajini in na Koroskem. V svojem temeljitem poročilu je navedel res prav zanimive podrobnosti o kričečih razmerah onstran naših mej. Primerjal je te škandalozne razmere z ugodnimi razmerami, v katerih žive pri nas Nemci. Svoj govor je zaključil s par navdušenimi vzkliki. Žel je buren aplavz.

Nato je govoril navdušen govor tajnik Orjune.

Sledilo je blagajnikovo poročilo in nato volitve. Per acclamationem so bili izvoljeni skor vsi dosedajni odborniki. Nova sta upravitelj celjske bolnice Ivan Prekorski, ki je bil izvoljen mesto ravnatelja Voglarja, ki je odložil svojo funkcijo radi boleznimi in dr. K. Koderman, ki je bil izvoljen mesto umrlega dr. Rozine.

Nato je prišla na vrsto izprememba pravil. S tem je bil dnevni red izčrpan in sledila je vesela zabava v Narodnem domu.

V proslavo XXXVI. Glavne skupščine D. C. M. je daroval družbi župan dr. Zdošek 100 Din v lastnem, 500 Din pa v imenu občine.

DROBNE VESTI.

Vse signatarne oblasti washingtonske konference so sprejele povabilo h konferenci o kitajski carinski tarifi.

Cankov, predsednik bolgarske vlade nastopi prihodnji teden dopust in odpotuje v Svico.

Morilec Petkova, bolgarskega opozicijskega poslanca, Karkalov, ki je bil obsojen na smrt na večalnih, je bil na tajinstven način umorjen v ječi. Umoril ga je tajni agent kriminalne policije.

Ministrski predsednik Painleve je odpotoval iz Zeneve v Alzacijo, kjer obišče vsa večja mesta. To naj bi bil znak, da je poravnano nesoglasje med vlado in prebivalstvom radi cerkvene in šolske politike.

Za ruskega poslanika na Dunaju je imenovan Jan Bersin, ki je že predal svoja akreditivna pisma. Angleški poslanik na Dunaju odpotuje v ponedeljek na šesttedenski dopust.

V Budimpešti je prišlo francosko nogo-metno moštvo, ki obstoja iz samih gluhome-nih.

Taifun je uničil v Koreji 250 hiš in poško-doval nad 5000 poslopjij. Dosedaj so našli tu-di 10 mrtvih, dasi je število ponesrečencev mnogo večje.

Prosveta.

RAZPIS ABONMAJA NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča tem potom vse p. n. lanske abonente, da jim je rezervirala njihove lanske se-deže do ponedeljka dne 14. t. m., od torka 15. t. m. dalje pa sprejema priglasene novih

abonentov. Cene, kakor so bile objavljene, so razvidne tudi v vezi dramskega gledališča. Priglas abonentov od 9.—12. in od 3.—5. poldne do petka 18. t. m.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V torek 15. t. m. ob 20. uri sestanek vsega zbora v pevski dvorani Vegova ulica 6/II. Radi določitve rednih pevskih vaj prozimo točne udeležbe vseh lanskih rednih članov in članic ter letos zopet priglasenih in nove vabljenih pevk in pevcev. — Odbor.

Književnost.

Petrovič-Skrbinšek, Vozel. Vaška igra v treh dejanjih. Oder, zbirka gledaliških iger, 11. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena broš. Din 18.—, s poštnino 75 para več. — Pravkar igrajo v ljubljanskem gledališču Petrovičev komedije Vozel. Zato bo izdaja Tiskovne zadruge do-brodošla tako obiskovalcem gledališča, ko tudi vsem podeželskim odrom, za katere je Petrovičeva igra kot ustvarjena. Za njeno uprizoritev je potrebno le šest igralcev. — Igra se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Izšla je 9. številka »Planinskega vestnika«. Vsebina: Dr. H. Tuma: Čez Nizki vrh. — Vilko Mazi: Rekord. — Jožef Zazula: Planinska cesta. — Črna. — Jezersko. — D. T.: Prirodni gaj Like (Plitvička ježera). — F. S. Copeland: Mount Logan — ekspedicija. — Dušan Jelkič: Izlet Srbskog Planinskog Dr-štva u istočno Srbiju. — Obzor. — Društvene vesti: Slovenska otvoritev Tillerjeve kože v Logarski dolini. — Otvoritev Krekove kože na Ratitovu. — Planinski dan na Triglavu. — Odkritje spominske plošče dr. Klemen-tu Jugu. — O zvezi slovanskih planinskih društev. Česko-slovenska-Jihoslovenska liga. Italijansko planinsko društvo, podružnica v Gorici. — Podpora in zahvala. — Državno zdravilišče na Golniku. — Naše slike: Stor-žič iz Loma.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 14. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 80; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 325; Zastavni listi Kras-ke deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. do-lžnice Kranjske dež. banke den. 20, bla-25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljub-ljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatska de-dionica, Zagreb den. 915; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Stro-jne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 75; Trbovelj. premogokopna družba, Ljub-ljana den. 365, bl. 375; Družbene papirnice Vevče, Gorizian in Metkoda d. d., Ljubljana den. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Les: Testoni od 1.25—4 m, 15 do 30 cm šir. 20 mm, fco meja 2 vag., den. 530, bl. 530; Bastings, 63/150 mm, 63/163 mm, 63/178 mm, fco meja bl. 590; deske pod me-ro, 20, 25 in 30 mm, fco meja den. 490; bu-kovo ogelje—praška, fco Borovnica, den. 20. Zito in polj. prid.: Pšenica bačka, fco bč. pe-staja bl. 275; pšenica domača, fco Ljubljana den. 265; koroza, slav., par. slov. post. 1 vag., den. 216, bl. 216; oves, slav., fco Postojna, trans. bl. 190; krompir, rožnati, fco štaj. pe-staja 2 vag., den. 59, bl. 59; laneno seme, la, fco Ljubljana den. 540.

BORZE:

— Zagreb, 14. septembra. Devise: New-york ček 55.66—56.26, London izplačilo 271.08—273.08, Pariz 264.5—268.5, Praga 165.14—167.14, Italija izplačilo 232.8—235.2, Dunaj 786.5—796.5, Berlin 1332—1342, Carib 1080—1088, Budimpešta 0.0787—0.0797.

— Curih, 14. septembra. Beograd 9.2250, Newyork 518.25, London 25.12, Pariz 24.30, Praga 15.35, Milan 21.45, Dunaj 73.05, Berlin 1.233, Varšava 90.50, Bukarešta 2.55.

× Svetovna vzorčna razstava v Rimu. Dne 15. septembra se otvori v Rimu svetovna vzorčna razstava, ki bo trajala 6 mesecev. Prijavnina znaša 100 lir; razstavni prostor se plačuje po 200 lir za m²; razun tega je plačati za režijske stroške 50 lir. Ravnatelj-stvo razstave, ki daje o razstavi vse potreb-ne informacije, se nahaja v Rimu, Via Due Macelli, 28.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe za dobave okroglega železa in mar-tinovnega jekla; za dobave kvadratnega železa in martinovega plovnega jekla; za do-bave kolesnih obročev; do 29. septembra t. l. za dobave Martinovega plovnega železa in za dobave okroglega železa. Predmetni po-goji so na vpogled pri ekonomskem odelu-ju direkcije državnih železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licita-cije: Dne 3. oktobra t. l. pri direkciji držav-nih železnic v Zagrebu za dobave 87.000 kg okroglega železa; pri direkciji državnih železnic v Subotici za dobave kartona za bilje-te; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu za dobave svinca, svinčene pločevine, svin-čenih cevi in pocinkane pločevine. — Dne 5. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu za dobave jeklenih ognjenih cevi; pri direkciji v Sarajevu za dobave rebra-stne pločevine. — Dne 6. oktobra t. l. pri direk-ciji državnih železnic v Zagrebu za dobave krtač, modre galice in salmiakove soli; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu za do-bave krp in bombaža ter za dobave jeklene žice, jeklene pločevine in jeklenih kroglice; pri direkciji državnih železnic v Subotici za dobave drv. — Dne 7. oktobra t. l. pri direk-ciji državnih železnic v Sarajevu za dobave strojev. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Onevne vesti.

NEVERJETNO, PA RESNIČNO.

Iz učiteljskih krogov se nam poroča, da osebe, ki so bile pred petimi meseci upokojene, še do danes niso dobile ne pokojnine, ne akontacije, dasi so za vsako posebej prosile.

Ker se upokojevcem zagotavlja, da so bile prošnje v redu, leži krivda najbrže na dotičnih referentih. Tako poslovanje pa se mora odpraviti. Če so ti res krivi, ne spadajo na svoja mesta in naj napravijo prostor drugim, ki bodo imeli več socialnega čuta in bodo hitreje opravljali svoje delo. Poleg tega se upokojevcem, ki imajo še otroke v šolah, onemogočuje njihova vzgoja.

— Da niso malenkostni gospodje pri »Slov. Narodu«, skušajo dokazati s tem, da napišejo na naš naslov sicer cel uvodnik, da pa se ne upajo napisati našega imena. Tudi dokazujejo svojo širokost s tem, da citirajo naše besede na način, kakor one nikdar niso bile zapisane. K sporni stvari sami pa moramo pripomniti, da nismo napisali svoje pripombe o taktu zaradi dr. Pestotnikove tožbe, temveč zaradi tožbe proti »Novi pravici«. Podtikanje, da smo mi pogruntali to gorostasnost, da demokracija ne smejo tožiti, pa je tako prvovrstno, da nam je že za odgovor resnično zmanjkalo sapa. Končno bodi povedano še to, da se nam s tožbo ni nihče zameril, pač pa nismo tega mnenja, da bi bil urednik, ki je po zakonu prisiljen prevzeti odgovornost in ki kljub sklepu novinarskega združenja ne more izdati pisca inkriminiranega članka, obrekovalec. Koliko pa je g. dr. Pestotnik tožbi upravičen, bo pokazala sodna razprava in se zato o tej stvari ne izrekamo. Tudi uvodničar v mladinskem popoldnevniku bi bolje storil, če bi se po tem ravnal.

— Poziv. Dne 27. novembra 1925 bo minulo 60 let, odkar se je rodil dr. Janez Ev. Krek, ki spada po svojem delu in kot osebnost med največje Slovence, kar jih je kdaj živelo. Naloga generacije, ki ga je poznala, je, da ohrani narodu kar mogoče točno sliko tega izrednega moža. To zahteva od nas hvaležnost do pokojnika, to zahteva tudi naša lastna korist: verna slika Krekovega dela in značaja bo imela velik vzgojen pomen za vse čase. Velike osebnosti spadajo med dragocene trajno bogastvo vsakega naroda; njih proučevanje navaja narod, da spozna samega sebe in svoje naloge. Podpisani so sklenili, ob 60letnici Krekovega rojstva započeti akcijo, da se zbere čim več zanesljivega gradiva o pokojnikovem življenju in delu. Osebe, ki so Kreka poznale, naj povedo to, kar se jim zdi značilno za njegovo osebnost in njegovo delo. Oglasi naj se brez izjeme vsakdo, ki je Kreka nekoliko bolje poznal, pa ve kaj povedati, kak vtis je nanj ali njegovo okolico napravil pojav tega izrednega moža. Nabrano gradivo se bo ali porabilo za spominsko številko »Časac« ali pa se shranilo za Krekov življenjepis. Ne zahtevamo dolgih in zaokroženih razprav; kratko zabeleženi spomini na občevarje s Krekom, na njegove nastope in govore na političnih in društvenih sestankih, značilni Krekovi izreki, anekdote, šale — vse to je dobrodošlo gradivo. Prispevki naj se pošljejo vsaj do vseh svetih t. l. na naslov kate-regakoli izmed podpisanih. »Društvo dr. Jan. Ev. Krek«: Zarnikova ulica 17. — Uredništvo »Časac«: Poljanska cesta 28. — Uredništvo Krekovih Izbranih spisov: Linhartova ulica 12.

— Ljudska univerza v Splitu. Ministrstvo prosvete je odobrilo pravila novoustanovljene ljudske univerze v Splitu. Splitški veliki župan je poslal vsem občinam dopis, v katerem jih pozivlja, da prispevajo, v kolikor jim dovoljujejo materialna sredstva, k fondu, ki je potreben za ustanovitev prosvetne ustanove, ki je važna za vso Dalmacijo.

— Nemščina na meščanskih šolah. V smislu naredbe prosvetnega ministrstva se mora poučevati na meščanskih šolah v Sloveniji razven domačega še en tuj jezik in sicer nemški, francoski ali pa italijanski. Anketa, ki se je te dni bavila s tem vprašanjem, se je odločila vpoštevajoč geografske, gospodarske in nacionalne prilike za nemščino.

— Naš kovani drobiž. Finančno ministrstvo je dobilo obvestilo, da prispeva v par dneh na Sušak francoski parobrod z novo partijo kovanega drobiža po 1 Din in po pol dinarja. Drobiž pride takoj v promet.

— Delegacija jugoslovenskih invalidov na mednarodni invalidski kongres v Zenevi se je odpeljala včeraj iz Ljubljane. Delegacijo tvorijo polkovnik Lazarevič, predsednik invalidskega združenja, dr. Grubič iz Zagreba in Ivan Marinko, predsednik ljubljanske invalidske organizacije.

— Orožni listi za rezervne oficirje. Generalna direkcija posrednih davkov je na podlagi Zakona o takasn določila, da rezervnim oficirjem ni treba plačati takse za posest orožja, ki ga morajo imeti po svojih službenih predpisih. Da pa se onemogočijo morebitne

zlorabe, morajo tudi rezervni oficirji prijaviti svoje službeno orožje pristojnemu srezkemu poglavarju (policijskemu ravnatelju v Ljubljani) radi evidence. Na podlagi teh prijav, za katere se istotako ne plača nobena taksa, bo izdal veliki župan rezervnim oficirjem brezplačne orožne liste — za posest orožja, v katerih bo točno opisano orožje in municija. Plačati pa morajo pristojbino 3 dinarjev za obrazec orožnega lista. Kot predpisani se smatrajo nastopni modeli: Nagonov naš in ruski, brownin 7.65 m, Mauserjev revolver, avtomatska pištola (franc. 7.65 mm), parabelum in sedanji model brownin 9 mm 1922. Za vse ostalo orožje orajo imeti tudi rezervni oficirji redni orožni list ter plačajo zanj predpisano takso. — Veliki župan ljubljanske oblasti.

— Kongres gospodarskih organizacij. Dne 19. in 20. se vrši v Beogradu kongres vseh zbornic in gospodarskih organizacij v državi. V svrhu določitve definitivnega dnevnega reda in ureditve sekcij so zborovali te dni zastopniki vseh beograjskih trgovinskih, obrtnih in industrijskih zbornic, vseh trgovskih organizacij in centrale industrijskih organizacij. Predmet glavnih referatov bo davčno vprašanje, socialna zakonodaja in delavsko zavarovanje. Strokovnjaki iz vse države v sekcijah bodo preračunali kvantiteto letošnjega izvoza do dne 1. septembra. — Na dnevnem redu kongresa je tudi zanimiv referat o zdravilnih rastlinah, ki jih imamo v Jugoslaviji precejšnje število in ki zavzemajo važno mesto v našem izvozu. Poleg še nekaterih referatov se bo vršila tudi obširna debata o zapreki našega izvoza. Na kongres so povabljena vsa gospodarska ministrstva ter njihovi sekcijski šefi in zastopniki tiska.

— Nov krematorij. Kakor poročajo iz Dubrovnika, se zgradi v Cavtatu krematorij. Posebne zasluge za to si je stekla generozna dama iz cavtatske družbe.

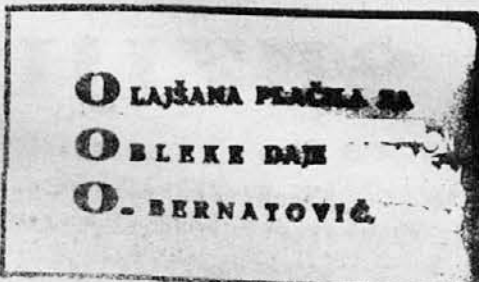
— Neuspeh francoskih bančnih uradnikov. Po 47 dnevnem štrajku so se vrnil francoski bančni uradniki na delo. Razpoloženje med njimi je skrajno slabo. Dosegli niso ničesar, banke pa se masnujejo sedaj nad vsemi voditelji štrajka. Crédit Lyonnais, največja banka Francije, je odklonila vse uradnike, ki so se kaj med štrajkom pregrešili. Tudi Banque National de Crédit se brani sprejeti uradnike, ki so se kaj pregrešili. Enako postopajo tudi druge banke. Vse banke so nadalje obdržale vse med štrajkom nastavljen pomožno osobe.

— Srečna Anglija. V Angliji bo stanovanjsko vprašanje v doglednem času rešeno. Letos je bilo na Angleškem zgrajenih več stanovanjskih hiš, kakor v katerikoli letu pred vojno, namreč 136.889, dočim jih je treba zgraditi, ako se vpoštevajo porast prebivalstva in hiše, ki odpadejo, ker jih demolirajo, letno 80.000 do 100.000. To pomeni, da so prišli na Angleškem popravljati to, kar se je zamudilo glede zidanja stanovanjskih hiš med vojno.

— Izgon Kitajcev iz Zedinjenih držav. V kratkem bodo izgnani iz Zedinjenih držav vsi Kitajci, ki ne bodo mogli dokazati, da so prišli v Zedinjene države legalnim potom, kakor tudi oni, ki imajo na sebi kako kazen. S pregledovanjem sodnih aktov je prišli nemudoma. Ta odredba je potrebna, ker se dogajajo v kitajskem mestnem delu ogorčeni boji med pristaši nasprotnih strank. Fanatiki nastopajo drug proti drugemu s sekirami in puškami.

— Vročinski val nad Newyorkom. Nad Newyorkom se je zopet pojavil vročinski val. V petek je kazal toplomer ob 2. popoldne 124 stopinj Fahrenheita.

— Imenovanje. Za okrajnega glavarja v Smarju pri Jelšah je imenovan tajnik notranjega ministrstva dr. Fran Hrašovec.

— Rodbinska drama v Sremlu. V nedeljo se je odigrala v Calmi v Sremlu krvava rodbinska tragedija. Krznar Zarko Milošević je živel s svojo ženo Jelisaveto v večnem prepiru, to pa radi tega, ker je bil nekoliko prevelik prijatelj božje kapljice. V nedeljo okrog 11. zvečer je prišel zopet pijan domov ter se jel pripraviti. Kmalu je nastal prepir, ki je končal tragično. Marko je navahnil na svojo ženo s sekuro v roki. Toda po čudnem naključju se je posrečilo Jelisaveti iztrgati mu sekuro iz rok, kakar ga je naskočila ona ter ga udarila štirikrat po glavi, tako, da so se pokazali takoj možgani. Zdravniki dvomijo, da bi ostal Zarko pri življenju. Zena je na svobodi, ker ima šestmesečno dete, ki potrebuje njene nege.

— Yere, družba z o. z. (Yugoslave Express Reclame Company) je naslov mladega toda agilnega podjetja, ki je razstavilo letos

na velesejmu v njegovi zalogi izšle edicije, katerih »Zakon o občni carinski tarifi« je vzbujal splošno pozornost vsled zelo priročne okusne in cene izdaje. Cena knjižice je samo 20 Din. Yere ima tudi generalno zastopstvo Narodne tiskarne »Edinost« v Trstu, ki je razstavila veliko množino grafičnih izdelkov vseh vrst, ki se odlikujejo po svoji lepi in ceni izdelavi. So to najraznovrstnejše brošure, knjige, tiskovine in umetniško izdelani grafični izdelki. Zanimivo je, da zamore navzile visoki carini in vsem ostalim stroškom izvrševati vsa tiskovna naročila še vedno skoro 25% ceneje, kakor naše tiskarne. Poleg tega ima Yere tudi lastno anonimno pisarno, ki oskrbuje vsa naročila za inserate vsega časopisja po najnižji tarifi. Bavi pa se tudi z ostalimi trgovskimi posli kot im- in eksportom, komisijo in agenturo. Yere je dobil na velesejmu večje število naročil.

Ljubljana.

1— Na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani se bodo tudi v tem šolskem letu gojile ansambelske vaje gojencev konservatorija. Te vaje se vrše pod vodstvom konserv. prof. g. Karla Jeraja, ki je lansko leto žel pri prvem nastopu svojega mladinskega orkestra vsesplošno priznanje. Gojenci vijoline

Ljubljanska porota.

Včeraj se je začelo v Ljubljani jesensko porotno zasedanje, ki bo trajalo, če ne priraste še kak nov slučaj, do dne 23. t. m. Prvi je prišel na vrsto stari znanec državnega pravdnika znani bivši lesni trgovec Anton Srebotnjak, ki je dal časa vlekel oblasti za nos. Aretovan je bil namreč že dne 27. marca 1924 za nastop 14dnevne kazni, nato je prišel v preiskovalni zapor, toda sodišče ga je proti obljubi časno izpustilo. Srebotnjak je, kakor je pričakoval vsakdo, kdor ga pozna, pobegnil. Skrilval se je nekaj časa na Francoskem, ter dal pošiljati po svojih znanlih našim oblastim pozdrave iz raznih dežel, med drugim celo iz Algira, da bi jih tako speljal na napačno sled. Pozneje je prišel v Nemško Avstrijo, ki ga je končno dne 10. julija letošnjega leta izročila našim oblastim, dasi je italijanski državljani.

Zagovarjal se je zopet enkrat radi hudo delstva goljufije.

Senatu je predsedoval višji sodni svetnik Keršič, votanta sta bila sodni svetnik Jančar in okrajni sodnik Sajovic, državno pravništvo je zastopal dr. Ogoreutz, zagovornik je bil dr. Gruden.

Iz obtožnice.

Obtožnica trdi, da je sklenil Srebotnjak dne 22. novembra s Francem Kraljem, takratnim posestnikom v Brezju Štev. 3 pri Grosupljem pogodbu, glasom katere naj bi mu dobavil Kralj večjo količino borovega lesa. Da zadosti svoji pogodbeni obveznosti, se je zgledal Kralj 22. decembra pri posestnikih Ignacu Kosirniku in Francu Škerjancu, o katerih je vedel, da imata na prodaj količino borovine.

Kosirnik in Škerjanc sta v prodajo privolila, toda le pod pogojem, da prevzame Kralj ves les, ne da bi ga količikaj sortirali.

Ker pa je imel Kralj z ozirom na pogodbo, sklenjeno z obdolženecem, oddati ves les slednjemu, je vzel k pogajanju s Kosirnikom seboj tudi obtoženčevega poslovodjo Francea Skubice. Vsi štirje so les pregledali. Obtoženčev poslovodja je bil s kakovostjo zadovoljen ter izjavil, da se ne bo škartiralo. Nato je bila med Kosirnikom in Škerjancem na eni in Kraljem kot kupecem na drugi strani sklenjena ustmena pogodba o dobavi 100 kubnih metrov borovine po 1550 kron. Obtoženčev poslovodja je napravil pri tem sklepu pismo ter ga v navzočnosti prodajalcev površno prečital. Prodajalca v dobri veri, da odgovarja sklepno pismo ustni pogodbi, sta ga podpisala. Par dni nato se je zgledal Kosirnik na obtoženčev poziv pri njem v pisarni. Obtoženec mu je prišel najprej dopovedovati, da je pogodba nekam čudna, ter da jo bo treba prepisati. Nato je nekaj napisal ter predložil Kosirniku v podpis.

Kosirnik misleč, da podpisuje pogodbo, je podpisal neke papirje, ne da bi se prepričal ter odšel.

Do dobave ni prišlo, ker je medtem obtoženec ves les izškartiral, češ da ne odgovarja pogojem. Par mesecev nato je obvestil Kosirnika dr. Pegan kot zastopnik tvrde »Impex«, da vloži menižno tožbo na plačilo 26.000 dinarjev, češ da je prevzel Kosirnik z dodatno pogodbo z dne 24. decembra 1923 napram obtoženecu jamstvo za izpolnitev med njim in Kraljem sklenjene pogodbe in v kritje eventualne škode izstavil menico. Do vložitve tožbe ni prišlo, ker je Kosirnik vložil predmetno ovadbo.

Obtoženec taji in trdi, da sta se s Kosirnikom izrecno dogovorila s pogodbo z dne 24. decembra, da prevzame Kosirnik jamstvo, ter da je predložil Kosirniku menico v

IV. razreda glasbene šole in I. in II. letnika konservatorija so obvezani obiskovati ta ansambelski pouk in starše prosimo, da jih redno pošiljajo k ansambelskim vajam, ki se vrše vsako soboto od 4 do 6 ure v pevski dvorani poslojpa Glasbene Matice.

1— 25letnico službovanja je praznoval predvčerašnjim sodni official pri ljubljanskem okrajnem sodišču Janez Budnar.

— Kolesarske in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani sporoča vsem dirkačem, da se zaključijo prijave za dirko v nedeljo dne 20. t. m. v soboto popoldne. Prijave se sprejemajo v društveni pisarni na Karlovski cesti 4. Istotam so razstavljeni darila. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

Maribor.

— Higijenski tečaj »Ljudske universe«. Mariborska »Ljudska univerza« je priredila v prejšnjih letih celo vrsto poljudnih predavanj iz medicinskih ved, ki so pokazala, da se obširno za to vrsto predavanj zelo zanima. Ti uspehi in pa težnje, da zanesa toliko koristno higijensko znanje v najširše sloje, so jo napotili, da je organizirala za začetek letošnje sezije velik ljudsko-higijenski tečaj. Pri tem je z vno sodeloval ljubljanski higijenski zavod. Tečaj bo trajal približno 6 tednov, vsak teden pa bo dvoje večernih predavanj. Prvo predavanje bo v sredo 16. t. m. ob pol 20. uri v veliki kazinski dvorani. Predaval bo predstojnik higijenskega zavoda v Ljubljani g. dr. Pirc. Nadaljni program bomo objavili prihodnje dni, za sedaj samo omenjamo, da so na sporedu predavanja iz anatomije, fiziologije, bakteriologije, splošne higijene, o spolnih boleznih, o tuberkulozi, o splošni higijeni, higijeni žensk in otrok, prvi pomoči pri nezgodah itd. Predavali bodo razen strokovnjakov iz Ljubljane in Celja v prvi vrsti domači zdravniki. Predavanja bodo kar najbolj poljudna spremljala pa jih bodo dobre skriptne slike oziroma filmi, ki jih je preskrbel higijenski zavod. Redni obiskovalci, ki se do začetka predavanj prijavijo pri oblastnem referentu g. dr. Jurečku (oblastna palača ali pri prvem predavanju), bodo dobili po sklepu tečaja s pričevala. Vstopnina je nizka. Nedvomno so poljudna higijenska predavanja velikega pomena in naj prijatelji resnične ljudske izobrazbe agitirajo vsak v svojem krogu za kar najštevilnejši obisk.

podpis šele potem, ko mu je razložil bistvo menice.

Njegov zagovor pa je ovržen po izpovedbah pri.

Zagovor.

Obtoženec izjavi, da ni kriv. Zagovarja se, kakor je omenjeno v obtožnici. Pri tem nastopa silno samozavestno. Kadar odgovarja državnemu pravdniku, ima dosledno desne roko oprto ob bok. Z veliko zgovornostjo skuša dokazati resničnost svojih trditvev ter izbegava na vse mogoče načine. Pri tem se poslužuje pridno izrazov »Madona« in »na božjo voljo«. Z državnim pravdnikom govori prav po domače ter zine enkrat besedo, ki je državnega pravdnika tako iritirala, da mu je zagrozil: »Le še enkrat kako tako besedec«.

Zasliševanje pri.

Francis Kralj. — Predsednik: »Kako ste prišli s Srebotnjakom v dotiko? — Priča: »Nekoč sem mu prodal količino lesa, toda nisem je mogel dobaviti. Zato me je Srebotnjak tožil za odškodnino 40.000 kron ter me spravil »na kante«... Nekoč sem mu nesel 1000 dinarjev na račun ter ga prosil, da počaka dva meseca, da prodam zelje. Toda odgovoril je: Nič, takoj hočem imeti! — Nato si je premislil ter dejal: Dobro, počakal bom, ako mi dobavite 525 kub. metrov borovine. — Da ukine prodajo posestva, sem se udal. Oh, da tega ne bi bil storil...« (Priča se zgrudi na klop poleg obtoženca ter prične krčevito jokati.) Predsednik: »Poprej je bilo treba premisliti.« — Priča nadaljuje: »Kako daleč me je pripravil, ko sem mu moral podpisati menico za 100.000 dinarjev kot jamstvo, da mu dobavim sigurno les. Grozil mi je, da me vrže sicer na sneg. Tako me je prisilil, da sem moral še ženo prignati, da je podpisala. To sem moral storiti, sicer bi bil čez 14 dni na cesti.« — Predsednik: »No, povejte sedaj, kako ste potem les dobili.« — Priča: »Vedel sem, da ga imata Kosirnik in Škerjanc. Šel sem k njima in pogodil smo se, da mi ga prodasta.« — Predsednik: »Kako je bilo, ko ste šli vi, obtoženčev poslovodja Skubice in prodajalca les ogledat?« — Priča: »Skubice je rekel: »Prav, prav, takega je treba.« Nato smo šli na Skaručino v neko gostilno. Dogovorili smo se glede cene ter sklenili ustmeno pogodbo. Nato je dejal Skubice, da jo je treba napisati, in napisal je pogodbo, od katere pa je prečital samo en del. O tem, da se sme les škartirati ter da prevzame Kosirnik in Škerjanc jamstvo, da dobavim Srebotnjaku les, ni ničesar omenil. Domov gredo mi je pokazal pogodbo, rekoč: »Tako je treba pogodbo delati.« Vprašal sem: Zakaj pa niste vsega vkup prečitali? Skubice je odgovoril: »Ker sicer onadva ne bi bila hotela podpisati.« — Predsednik: »Ali ni rekel: Kmeti se s pogodbo lahko ujam?« — Priča: »Da, tako je rekel.« — Predsednik: »Ali ste videli, da je dal Srebotnjak Kosirniku in Škerjancu podpisati menico?« — Priča: »Videl sem.« — Predsednik: »Pa še sami ste podpisali.« — Priča: »Da, res je. Mislim, da podpisem samo kot priča.« — Predsednik: »Zakaj niste onih dveh opozorili?« — Priča: »Mislim sem si: Les je tu, in podpis ne more imeti nobenih slabih posledic.«

Lojza Kralj. — (Pri običajnem vprašanju pred zaprisego, »če živi z obtoženecem v sovrastvu?« I seveda ga sovrastal, odkar nas je ogoljufal.« Kljub temu obljubi priča, da bo govorila resnico.) — Predsednik: »Vi ste podpisali Srebotnjaku menico za sto tisoč dinarjev. Zakaj ste jo podpisali?« — Priča: »Moj mož mu je bil dolžan 40.000 dinarjev. Mislila sem, da sem podpisala, da jamčim,

STARA TOVARNA NOGAVIC IN PLEČENIN

Ustanovljena l. 1888 — Poštni predal 44 — Telefon 425

Varstvena znamka!

M. FRANZL & sinovi
(Lastnik Feliks Franzl)
LJUBLJANA, Privoz 10

da bo moj mož pošteno plačal. Zato sam podpisala oni občinski popir. — Srebotnjak: Priča, prekličite — sedaj je še čas!

Ignac Kosirnik — temeljito opominjam pred zaprisebo, da mora govoriti resnico, in pove: »Les sva imela s Škerjancem v »spanoviji«. Najprej je prodal Škerjanc »Silvic« svojo polovico. Ko je prišel Skubic, sem prodal še jaz svojo. Skubic je dejal: »Da, da, ta je pravi, tak mora biti.« Nato smo šli v gostilno, kjer smo sklenili najprej ustmeno pogodbo... — Predsednik: »Ali vam je bilo mogoče, kdo kupuje les, Kralj ali Srebotnjak, ali »Silva«? — Priča: »Ja... oba sta bila... menda v »spanoviji«. — Predsednik: »No, ko ste delali pismeno pogodbo, ali vam ni Skubic nekaj čital?« — Priča: »Brav pa, prav.« — Predsednik: »Kaj pa?« — Priča: »Nisem ahtov, kaj.« — Predsednik: »Ali vam ni dal Skubic podpisati menice?« — Priča: »Da!« — Predsednik: »Kaj pa?« — Priča: »Nisem mte, da ste se zavezali?« — Priča: »Ne, čitati sploh nisem znal, ker je napisal take kljuko. O kakšni menici se nisem nikdar ničesar slišal. Mislil sem, da me sploh nič ne briga, kaj podpisujem. Les imam in dobil bom denar zanj.« — Tekom nadaljnega zaslišavanja nadaljuje: »Glasom dogovora bi nama bil imel poslati drugi dan Srebotnjak 40.000 dinarjev. Mesto denarja je prišel Kralj, ki je zahteval, da greva z njim v Ljubljano k Srebotnjaku. Ker smo začeli že sekati in nisva mogla iti oba, sem šel sam. Kralj mi je obljubil in dal v Srebotnjakovem imenu za pot 100 dinarjev. Srebotnjak me je sprejel prav prijazno. Dejal je: Pa taga človeka imam rad (k sm biv vs zamazan pa smolnate roke sm imov). Tekom nadaljnega zaslišavanja izpove, da mu je izplačal pri tej priliki Srebotnjak 20.000 dinarjev, ko pa je prišel drugi dan Škerjanc k Srebotnjaku po obljubljenih mu 20.000 Din, ni dobil ničesar. Srebotnjak je izjavil, »da je ta les zanič, nakar mu je priča denar vrnil. Priča je mislil, da se je s tem kupčija razbila. Predsednik ga opozori na to, da je zopet nekaj podpisal. Priča to potrdi s pristavkom, da mu je Srebotnjak re-

kel, da nima odslej z njim ničesar več opraviti. Čez dva meseca je dobil od dr. Pegana obvestilo, da vloži zoper njega menično tožbo, nakar se je informiral ter izvedel, da je menica »najhujša stvar na svetu«, ter tekkel po nasvetu vinskega trgovca Mejača k dr. Frlanu. Na vprašanje predsednika, če je pač res, da ni vedel, kaj je podpisal, odgovori priča, ki ima silno drastično dikcijo: »Sej veste, gospod, če sm prdaj enih 50 kubičnih metrov pa bom enih 100.000 dinarjev podpisov!«

Priča Vitko Mejač, vinski trgovec, izpove, da je Kosirnik dober, priden in pošten kmet, toda popolnoma nevesel trgovskih trikov ter da je prišel k njemu silno razburjen in mu povedal, da je podpisal podtaknjeno menico.

Priča odvetnik dr. Pegan izpove v glavnem, da mu je menico izročila tvrdka »Impex«, kateri jo je bil Srebotnjak prodal. Srebotnjak mu je naročil, naj opomni Kralja, obenem pa pošlje tudi prepis opomina Kosirniku, »da ne bo preveč iznenaden«. Nato je prišlo pismo dr. Frlana. Radi tega se je informiral. Tvrdka »Impex« je izjavila, da noče riskirati procesa, temveč bo obračunala s Srebotnjakom drugače. Srebotnjak je dejal, da ostane menica do nadaljnjega pri njem.

Frane Škerjanc izpove popolnoma enako, kakor Kosirnik.

Ivan Skubic, bivši Srebotnjakov uslužbenec, izpove za Srebotnjaka jako ugodno, toda njegova izpovedba se prav nič ne krije s Srebotnjakovo, na kar ga predsednik opozori. Konfrontiran s Kraljem ostaja pri svojih trditvah, radi česar mu reče Kralj: »Veste kaj, vi ste se zdela use skupej zlagali.« — Skubic: »Mogoče vi lažete.« — Zagovornik: »Kralj, ne žalite ga, prisegel je!« — Državni pravdnik: »Proti Skubicu bom dvignil obtožbo.«

Med zaslišanjem Skubice je Srebotnjak sprva silno korajžen. Zmagoslavno pogleduje na državnega pravdnika ter dela opazke. Nakar reagira državni pravdnik z besedami: »Kaj se vam blede?«, nato se obrne proti senatu, rekoč: »Ves čas me bombardira, naj umaknem tožbo!« — Po zaslišanju svoje

kronske priče postane obtoženec manj korajžen...

Izpovedbe ostalih prič so irelevantne. Po zaslišanju prič se prečitajo uzelniki podatki iz častiljivega kupa kazenskih aktov, iz katerih povzamemo, da je sedel Srebotnjak že štirikrat zaradi hudodelstva goljufije, in sicer od 4 mesecev do 3 let in pol. Kazni radi malenkostnih deliktov pa niti nismo zabeležili. Doma je iz Predjame pri Postojni. Njegov oče je bil mešetar, sicer pa pošten človek.

Zagovornik predlaga celo vrsto razbremenilnih prič — med drugim celo eno, ki je sedaj na Francoskem. Ker so te priče irelevantne, posebno sprčo dejstva, da ni bila nobena od njih pri sklepanju in podpisu pogodbe navzoča, sodišče predlog zavrne. Državni pravdnik prečita v ilustracijo Srebotnjakovih metod zanimiv civilnopravden akt Alojz Jankovič contra Marija Srebotnjak, v čigar vsebino se pa radi pomanjkanja prostora ne moremo spuščati.

Obtoženec postane nervozen...

Govor državnega pravdnika.

Državni pravdnik povdarja uvodoma, da je obtoženec njegov star znanec. Že kot mlad sodnik je imel z njim opraviti. Kakor pravi njegov glas ne samo v Ljubljani, temveč tudi drugje, je Srebotnjak človek, ki skuša vsako stvar izvesti krivično. Nebroj, ne samo kazenskih, temveč tudi civilnih aktov dokazuje, da je neregeln trgovec. Skrajni čas je, da se odpravi za vedno iz naše države tujec, ki je izkoriščal našo gostoljubnost ter goljufal naše ljudstvo. Nato dokazuje državni pravdnik v juridično temeljitim in retorično dovršenem govoru Srebotnjakovo krivdo. (Med govorom državnega pravdnika Kraljeva žena ves čas ihti.)

Plaidoyer zagovornika.

Gospod državni pravdnik je govoril o Srebotnjakovem glasu — začne zagovornik — Ljudski glas je božji glas. Toda vi gospodje porotniki, niste tihi glas, ki kriči po gostilnah in šepetne po hišah. Vi ste pre-

sejani glas, ki sodi in oprošča, ki sodi pravično. Vi ste kakor prst božji. S temi in podobnimi besedami je dal zagovornik porotnikom splošne smernice, nakar je prešel in medias res. Dokazoval je na vse mogoče načine Srebotnjakovo nekrivdo. Dejal je, da je Srebotnjak vse pravilno trgovsko izvedel. Stvar ima popolnoma civilen značaj in ne spada pred poroto. Kar se tiče Srebotnjakovega glasu, je res, da je bil Srebotnjak večkrat zaradi hudodelstva goljufije kaznovan, toda zadnjikrat l. 1915, torej je minilo že 10 let. Vidi, pravi, da se je Srebotnjak res poboljšal. (Pri tem delu njegovega zagovora nastane med avditorijem smeh, nakar se obrne zagovornik proti občinstvu ter pravi: »Tiiiihooo!«) — Končno predlaga, da se vprašanje glede krivde njegovega klijenta soglasno zanika.

Ko pelje paznik Srebotnjaka pred posvetovanjem porotnikov mimo novinarjev, jih apostrofira z besedami: »Le fajni napišite!« — Ampak sicer ni Srebotnjak prav nič več korajžen. Vidi se mu, da smatra kot star praktični bičko — vsaj za enkrat izgubljen.

Porotnikom je bilo stavljeno samo eno glavno vprašanje in sicer, če je Srebotnjak kriv hudodelstva goljufije v smislu §§ 197., 200. in 203. kazenskega zakona. Na to vprašanje so odgovorili porotniki z 12 da, torej so proglasili Srebotnjaka soglasno krivim.

Srebotnjak prosi lepo in ponižno milostne kazni, češ oženjen je in otroka ima...

Sodba

se glasi: Srebotnjak je kriv hudodelstva goljufije ter se obsodi na 4 leta težke ječe z enim trdim ležiščem na leto. Po prestani kazni pa se izžene iz naše države. (Seveda bo moral likvidirati popreje še par drugih »malenkosti«, ki so bile toplot izločene. Predmet današnje obravnave je bila samo dodatna obtožba. Op. por.)

Srebotnjak si briše obilne potne srage s čela in lica.

Zagovornik prijavi ničnost. Srebotnjak se posvetuje z njim hudo konsterniran...

(83)

lehanje in otrpnjenje pa so posledice vsakega ko-brinega pika.

Vse to je vedela Leonor, vseeno pa je vsakokrat, ko je pogledala steklenici, napravila tak obraz, kakor da ji je ljubše, da jo pičijo vse indijske strupene kače, preden bi povzila le kapljico te vražje pijače.

Tudi ni mirovala, v tem je bila popolnoma dekle. »Nam se vendar ni bati kač. V avto ne more nobena, zračne luknje na tleh so pokrite z žičnimi mrežami in saj ni nobenemu treba izstopiti.«

V tem trenutku ustavi Adam aparat in pove, da je krmilo nekaj pokvarjeno, ker hoče teči voz vedno na desno.

Hitro preiščejo in doženejo, da je notranji mehanizem v redu. Tudi Leonor poizkusi in zapelje voz nekolikokrat naprej in nazaj in potem pritrdi monterjem, da se je zrahljalo eno izmed prednjih koles. To pa je mogoče popraviti le z vnanje strani.

Adam in oba monterja torej izstopijo in začno popravljati kolesa. Leonor dobro ve, kaj je pravkar rekla, in kakšno opozorilo je takoj dobila. Vsa zmedena se nagne skozi okno. Georg pač opazi njeno zmedo, a ne reče nič.

Nenadoma zakriči Leonor in Georg takoj spozna vzrok.

Adam je baš nastavljal vijak, ko nenadoma švigne izpod bližnjega grma zelena strela in na Adamovi nogi visi zelena, meter dolga kača, ki se je vgrizla v meso.

Adam je čutil silen sunek, z enim pogledom se orijentira, zagrabi kačo za rep, jo potegne, ter zavihli v zrak in z zdrobljeno glavo leži reptilija mrtva na tleh.

Vse to se je izvršilo v eni sekundi, v naslednji se pa še oglasi Leonorin obupan glas.

»Georg, Georg, ugriznila ga je...«

»Mr. Hartung, hitro steklenico sem!« vpije istočasno Adam. »Napravite grog, hitro grog — pa ne osladite ga preveč!«

Tedaj pa se izpremeni Leonorin obraz, tudi njen glas je povsem drugačen.

»Oh, mr. Green, kača vas je vgriznila vendar v desno nogo.«

»Neee, v levo, v mojo pravo nogo — hitro grog, ali jaz umrjem — pred očmi se mi dela vse zeleno in rumeno — ampak ne preveč sladkorja, prosim.«

»Ne, mr. Green, bila je vaša desna, vaša umetna noga, prav gotovo vem.«

Georg je bil skočil z voza in gledal kačo, zdaj se glasno zasmehuje. Takoj ve pri čem, da je — Adam se je že večkrat izdal, da je le prisiljen antialkoholik, tako n. pr. v gorovju, ko je dal roparski glavbar šampanjca, tudi tedaj pri gostiji pri mandarinu je šel večkrat iz sobe, da je lahko pil, ker je njegova gospodarica zavrnila pri mizi ponudeno riževo žganje.

»Morda imate pa res prav,« se vda slednjič Adam, ko je pregledal in pretipal nogi, »bila je res moja gumijeva noga. No, potem pa ni nič. Hm, hm...«

Zammra še nekaj, ki se glasi kakor »škoda«.

»Sicer pa«, dostavi Georg, ki je preiskal kačo, »to sploh ni strupena kača. To je zelena švigavka, Indijcem je simbol neumnosti, ker švigne v slepi jezi na mnogo večje živali, kakor jih more premagati in ki se je enostavno otresejo.«

»To tudi še!« stoka Adam

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Samostojna

kajigovodkinja in korespondentinja s večletno prakso išče stalno mesto za takoj v večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »Energična moč«.

Gospodinja

srednjih let, spretna v gospodinjstvu, perfektna v kuhanju, želi mesto h gospodu, samcu ali vdovcu s 1-2 otroki. Verzirana je tudi v vseh delih šivanja. Gre tudi kot vrbijteljica. — Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobra in varčna gospodinja«.

Dopisovati

želi mlad, zelo naobražen in dobro pripravljen uradnik, neomadeževane preteklosti z gospodično iz boljše družine. Starost od 18-24 let. Eventuelna ženitev ni izključena. Le resne ponudbe s sliko, poslati na upravo pod »Zvonček«.

Liftboy

doček 15-17 let, čedne zunanosti, lepega vedenja, znanje slovenskega in deloma nemškega jezika, se sprejema strožbo dvigala. — Osebneponudbe s priporočili na upravo hotela »Union« v Ljubljani.

Uradnica

s večletno prakso večča vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Zanesljiva«.

Stanovanje

ostojče iz 1, odnosno 2 sob, kuhinje in pritikljin išče za takoj proti nagradi uradnik. Ponudbe je poslati pod »Takoj« na upravo lista.

Instrukcije

sprejme osmošolec. — Ponudbe na upravo lista pod »osmošolec«.

Siroje isec

zmožen vseh pisarniških poslov z zelo dobro kvalifikacijo išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod značko »Pridnost«.

Kupijo se

dobre ohranjene smuči. Ponudbe z navedbo cene pod: »Planinski raj«.

Kot koncipijent

želi vstopiti v odvetniško pisarno abs. jur. Cenj. ponudbe prosi pod »Vestenc« na upravo lista.

K SEZIJ

Brusila za kose znamke »Swatyn« iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

Popravila vseh pisarniških strojev.

Mehanik

IVA LEGAT, Maribor

Vetrinjska ul. 30. — Tel. 434.

OH KAM PA?

K »TRIBUNI« po dvokolo, motor, šivalni stroj, otroški voziček, pneumatiko. Tam je najceneje in največja zaloga. Prodaja na obroke. Ceniki franko. LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4. Tovarna dvokoles in otroških vozičkov.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 15.— naprej, moške nogavice, otroške nogavice, dokolenke, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri po najnižji ceni pri

Josip Petelinc

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Na veliko. Na malo.

Kje se kupi?

le pri tržki

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEGA SPOMENIKA OB VODI najboljši šivalni stroj za ročniško ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk »GRITZ ER« — »ADLER« — »PHONIX« — isto tam posamezne dele za stroje in ko esa, igle, olje, jermena, pneumatika. Pouk o vzevanju na stroj brezplačen! Večletna garancija! Na veli o!

Širite in naročajte edini neodvisni list 'Narodni Dnevnik'!